

Súd: Okresný súd Banská Bystrica
Spisová značka: 41Ek/1346/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6124347539
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 07. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ján Svitok
ECLI: ECLI:SK:OSBB:2024:6124347539.1

Uznesenie

Okresný súd Banská Bystrica v exekučnej veci oprávneného: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., Pribinova 25, 811 09 Bratislava-Staré Mesto, IČO: 35 807 598, zast.: Advocate s.r.o., Pribinova 4195/25, 81109 Bratislava I, IČO: 36865141 proti povinnému: A. B., C. B. XXXXXXXXXXX, D. XXXX/XXX, XXX XX E. F., o vymoženie 882,35 Eur s príslušenstvom, o návrhu oprávneného na vykonanie exekúcie, takto

rozhodol:

Súd návrh oprávneného na vykonanie exekúcie z a m i e t a.

odôvodnenie:

- Oprávnený sa návrhom na vykonanie exekúcie podaným prostredníctvom svojho právneho zástupcu dňa 08.07.2024, domáhal od povinného vymoženía 882,35 Eur s príslušenstvom, a to na podklade exekučného titulu – Stály rozhodcovský súd zriadený spoločnosťou Slovenská rozhodcovská a. s., sp. zn. SR 04804/14.
- Oprávnený spolu s návrhom na vykonanie exekúcie predložil súdu o. i. exekučný titul, Zmluvu o úvere č. 706100276 zo dňa 06.03.2012 (ďalej aj ako „Zmluva“) a Rozhodcovskú zmluvu zo dňa 06.03.2012 (ďalej aj ako „Rozhodcovská zmluva“).
- Podľa § 48 ods. 2 Exekučného poriadku, exekúciu možno vykonať na návrh toho, kto je oprávnený požadovať splnenie nároku z exekučného titulu preto, že povinný dobrovoľne nespĺnil to, čo mu exekučný titul ukladá. Z dôvodov podľa osobitného predpisu môže návrh podať aj Justičná pokladnica.
- Podľa § 53 ods. 1 Exekučného poriadku, súd preskúma návrh na vykonanie exekúcie a jeho prílohy. Ak nie sú dôvody na zamietnutie návrhu na vykonanie exekúcie, súd do 15 dní od doručenia návrhu vydá poverenie na vykonanie exekúcie a upovedomí o tom oprávneného. Lehotá podľa druhej vety neplatí, ak ide o exekučný titul podľa § 45 ods. 2 písm. c) a d) alebo ak má byť exekúcia vykonaná na podklade exekučného titulu, ktorým sa priznal nárok zo zmenky proti povinnému, ktorý je fyzickou osobou.
- Podľa § 53 ods. 3 písm. b) Exekučného poriadku, súd návrh na vykonanie exekúcie zamietne, ak sú tu dôvody, pre ktoré by exekúcia musela byť zastavená, alebo do vydania poverenia na vykonanie exekúcie vzniknú dôvody na zastavenie exekučného konania okrem späťvzatia návrhu na vykonanie exekúcie.
- Podľa § 53 ods. 4 prvej vety Exekučného poriadku, súd z dôvodov podľa odseku 3 návrh zamietne celkom alebo sčasti.
- Podľa § 3 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „OZ“) Výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.
- Podľa § 39 OZ, neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.
- Podľa § 52 OZ, Spotrebiteľská zmluva nesmie obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. potrebitelskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

10. Podľa § 53 ods. 1 OZ, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

11. Podľa § 53 ods. 2 OZ, za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

12. Podľa § 53 ods. 4 písm. r) OZ, za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré umožňujú, aby bol spor medzi stranami riešený v rozhodcovskom konaní bez splnenia podmienok ustanovených osobitným zákonom.

13. Podľa § 53 ods. 5 OZ, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

14. Podľa § 3 odsek 1 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov, veriteľom je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojho podnikania;³⁾ v závislosti od formy poskytovaného spotrebiteľského úveru môže byť veriteľom aj predávajúci.

15. Podľa § 3 odsek 2 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov, spotrebiteľom je fyzická osoba, ktorej bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania.

16. Vychádzajúc z podaného návrhu na vykonanie exekúcie a jeho príloh exekučný súd považuje za nesporné, že oprávnený navrhuje vykonanie exekúcie na podklade exekučného titulu vydaného v spotrebiteľskom spore, pretože predmetom pôvodného súdneho konania bol spor zo Zmluvy, ktorú uzatvorili oprávnený a povinný dňa 06.03.2012. Povinný bol v zmluve identifikovaný menom, priezviskom, adresou trvalého pobytu, rodným číslom a číslom občianskeho preukazu. Po oboznámení sa s obsahom predmetnej zmluvy o úvere tak exekučný súd konštatuje, že táto zmluva je zmluvou spotrebiteľskou podľa § 52 OZ a podľa príslušných ustanovení zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov.

17. Súd ďalej uvádza, že účelom exekučného konania je nútená realizácia exekučného titulu vykonaná zásahom do práv povinného. Uskutočňuje sa za podmienok a predpokladov vymedzených procesnými predpismi s cieľom uspokojiť pohľadávku oprávneného, ktorá mu bola priznaná vykonateľným rozhodnutím súdu alebo iného orgánu, prípadne vo verejnej listine a dobrovoľne sa nesplnila (Uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 27.03.2007, sp. zn. III ÚS 56/07-20). Exekučný súd je stotožnený so skutočnosťou, že nie je príslušný skúmať hmotnoprávnu správnosť exekučného titulu, resp. preskúmať vecnú správnosť rozhodnutia (vrátenie postupu orgánu) vydaného v základnom konaní (tzv. materiálna vykonateľnosť).

18. Súd však i napriek vyššie uvedenému uvádza, že v prípade uplatnenia formálnych pravidiel (zákonných noriem t. j. Exekučného poriadku) a striktného naplnenia právoplatného a vykonateľného exekučného titulu v tomto konkrétnom prípade by nedochádzalo k žiaducim a spoločensky únosným výsledkom. Je potrebné poukázať, že právo je potrebné realizovať v spojení s ďalšími kritériami, aby sa zmiernili tvrdosti pri jeho výkone. Na uvedené tézy zákonodarca reflektoval vo viacerých ustanoveniach Občianskeho zákonníka, najmä teda v citovanom ust. § 3 OZ a ust. § 39 OZ so všeobecnou povahou, príp. v mnohých ďalších ustanoveniach. Je nesporné, že aplikačná funkcia a regulatívny charakter týchto ustanovení sa vzťahuje na všetky skupiny majetkových a osobných vzťahov upravených normami občianskeho práva.

19. Jedným zo základných predpokladov možnosti vedenia exekúcie voči povinnému je existencia spôsobilého exekučného titulu. Oprávnený navrhol vykonať exekúciu na podklade rozhodcovského rozsudku vydaného v rámci spotrebiteľského rozhodcovského konania. Súd preto v súlade s § 53 ods. písm. f) bod 1 Exekučného poriadku zisťoval, či predložená rozhodcovská zmluva spĺňa všetky predpoklady, a teda, či rozhodcovskú zmluvu možno považovať za právny základ, ktorý zakladá právomoc rozhodcovského súdu.

20. V predmetnom konaní bolo zistené, že oprávnený a povinný uzavreli dňa 06.03.2012 rozhodcovskú zmluvu. V rámci rozhodcovskej zmluvy bolo v čl. II bod 1. dojednané, že všetky spory, ktoré vzniknú zo zmluvy o úvere č. 706100276 zo dňa 06.03.2012 budú riešené pred Stálym rozhodcovským súdom alebo pred príslušným súdom Slovenskej republiky. Takto uzatvorenú rozhodcovskú zmluvu nepovažuje súd za platne uzavretú a predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku podľa § 53 ods. 4 písm. r) OZ.

21. Zistenú nerovnováhu je potrebné vnímať v skutočnosti, že rozhodcovská doložka znemožňuje voľbu spotrebiteľa dosiahnuť rozhodovanie sporu štátnym súdom, ak ho dodávateľ (oprávnený) vyvolá ako prvý. Ustanovenie § 53 ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka nie je o možnosti výberu medzi štátnym a súkromným súdom, ale predovšetkým o dôsledkoch, ktoré zakladá, a teda, či doložka nenúti spotrebiteľa podrobiť sa arbitráži. Predmetnú doložku je nutné posúdiť ako neprijateľnú podmienku, keďže praktickým dôsledkom takto formulovanej rozhodcovskej doložky je skutočnosť, že spotrebiteľovi, teda povinnému, je fakticky odopretá možnosť brániť svoje práva pred všeobecným súdom. Pre povinného to znamená povinnosť podrobiť sa rozhodcovskému konaniu pred súkromnou osobou, ktorú si oprávnený už predformuloval v zmluve a na výbere ktorej spotrebiteľ nemal žiadnu účasť, čím je spôsobená značná nerovnováha v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Skutočnosť, že rozhodcovská zmluva obsahuje možnosť voľby riešiť spory pred rozhodcovským súdom, resp. príslušným všeobecným súdom Slovenskej republiky môže v konečnom dôsledku znamenať, že voľba patrí dodávateľovi, ktorý je spravidla vo väčšine prípadov žalobcom a iniciovanie spotrebiteľského sporu zo strany spotrebiteľa je potrebné považovať za viac teoretické. Ak teda výber súdu spočíva jedine na výbere strany podávajúcej žalobný návrh, rozhodcovská zmluva dáva spotrebiteľovi možnosť výberu súdu len naoko (viď nálež IV. ÚS 364/2022).

22. Ďalej je potrebné poukázať na koncipovanie samotnej rozhodcovskej zmluvy. Dojednanie medzi oprávneným a povinným nesvedčí o individuálnom dojednaní rozhodcovskej zmluvy. Rozhodcovská zmluva a zmluva o úvere boli obe podpísané v jeden deň (06.03.2012), pričom obe vykazujú znaky formulárovosti, sú spísané na predpísanom tlačive bez možnosti spotrebiteľa (povinného) ovplyvniť ich obsah. Povinný mohol takto predloženú rozhodcovskú zmluvu ako celok odmietnuť alebo podrobiť sa všetkým zmluvným dojednaniam, a teda aj rozhodcovskému konaniu. Kvalifikačným kritériom pre záver, že nejde o individuálne vyjednanú zmluvnú podmienku je stav, ak zmluvné podmienky boli vopred pripravené a nebolo možné meniť ich obsah, čo je daný prípad (čl. 3 Smernice Rady 93/13 EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách). Súdna kontrola dopadá aj za stavu, že zmluvný vzťah hlavný a akcesorický bol vyjadrený v samostatných listinách. Niet dôvod vylúčiť súdnu kontrolu formulárovej zmluvy len preto, že je na samostatnej listine a nebola hodnoverne preukázaná vôľa spotrebiteľa individuálne vyjednať, aby prípadné spory riešil rozhodca (v danej veci predformulovaný na tlačive dodávateľa). Inak by aj napríklad záložné zmluvy, ktoré sa nachádzajú na „sóló“ tlačivách boli vylúčené zo súdnej kontroly. Podstatou individuálne nevyjednanej zmluvnej klauzuly je skutočnosť, že bola vopred dodávateľom naformulovaná bez možnosti zmeny jej obsahu, a to je práve aj prípad typových rozhodcovských zmlúv, ktoré sa predkladajú spotrebiteľom na podpis a majú vyvolať dojem, že si ich vyžiadali spotrebiteľia. O otázke individuálneho zmluvného dojednania v spotrebiteľských zmluvách pojednával aj Ústavný súd Slovenskej republiky v nálezoch sp. zn. III. ÚS 60/2020 a sp. zn. I. ÚS 382/2022, podľa ktorých za individuálne dojednané ustanovenie, resp. zmluvu možno považovať vsunutie vlastnej zmluvnej klauzuly, resp. podpísanie zmluvy, ktorej znenie pripravil spotrebiteľ a nie podpísanie vopred pripravenej formulárovej zmluvy. Z takto zistených skutočností súd uvádza, že rozhodcovská zmluva napĺňa podmienku podľa § 53 ods. 1 OZ, a preto je ju podľa § 53 ods. 5 OZ potrebné považovať za neplatnú.

23. Neplatnosť rozhodcovskej zmluvy znamená, že táto nemohla založiť právomoc rozhodcovského súdu konať a rozhodnúť v spotrebiteľskom spore, čo má za následok, že predložené rozhodcovské rozhodnutie nie je možné považovať za spôsobilý exekučný titul. Neexistencia spôsobilého exekučného titulu predstavuje neodstrániteľný nedostatok. Predložený rozhodcovský rozsudok zo strany oprávneného sa opiera o neplatnú rozhodcovskú zmluvu, a preto takýto rozsudok nemohol nadobudnúť právoplatnosť a vykonateľnosť.

24. Vzhľadom na vyššie uvedené súd uvádza, že oprávnený nepredložil súdu také rozhodnutie, ktoré možno považovať za exekučný titul podľa § 45 ods. 1 Exekučného poriadku, a preto súd návrh oprávneného na vykonanie exekúcie podľa § 53 ods. 3 písm. f) bod 1 Exekučného poriadku zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné podať sťažnosť v lehote 15 dní od doručenia uznesenia na Okresnom súde Banská Bystrica.

Sťažnosť môže podať ten, v koho neprospech bolo uznesenie vydané.

Sťažnosť len proti dôvodom uznesenia nie je prípustná.

V sťažnosti musí byť uvedené, ktorému súdu je určená, kto ju podáva, proti ktorému uzneseniu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto uznesenie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa sťažovateľ domáha.

V sťažnosti možno uvádzať nové skutočnosti a dôkazy, ak je to so zreteľom na povahu a okolnosti sporu možné a účelné.